

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Mfv.IV.10.007/2026/9.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró
Dr. Pataki Árpád bíró
Véghe dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű
felperes2 (cím1) II. rendű
felperes3 (cím1) III. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Palánki Gábor ügyvéd (cím2)

Az alperes:

alperes (cím3)

Az alperes képviselője:

Dr. Besze Katalin ügyvéd (cím4)

Az alperesi beavatkozó:

alperesi beavatkozó (cím5)

Az alperesi beavatkozó képviselője:

Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda (cím6, ügyintéző: dr. Karczub Péter ügyvéd)

A per tárgya:

Kártérítés és sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Mf.I.30.010/2025/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Ítéltábla Mf.I.30.010/2025/9. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban az I. rendű felperesnek 1.312.000 (egymillió-háromszáztizenkettőezer), a II. rendű felperesnek 560.000 (ötszázhatvanezer), a III. rendű felperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint, az alperesnek 800.000 (nyolcszázezer) forint költsége merült fel, a felülvizsgálati eljárás illetéke 70.000 (hetvenezer) forint, amelyek viseléséről az elsőfokú bíróság dönt.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás

[1] Az I. rendű felperes építményszerkezet-szerelő munkakörben állt az alperes alkalmazásában.

[2] Az alperes munkavállalói 2021. július hónapban a cím7 alatti, betonfödémrel rendelkező 6-7 méter magas, négyhajós raktárcsarnokok alacsony dőlésszögű hullámpala tetőszerkezetének héjazatát cserélték. Az egy-egy hajóhoz tartozó mintegy 20 m széles és 75 m hosszú tetőn két 1,4 m szélességű műanyag hullámlappal fedett bevilágítószalag húzódott. A tetőfelújítási munkák technológiai részét az alperes ügyvezetője dolgozta ki, név1 munkavédelmi technikus kockázatelemzést végzett. Az általuk készített munkaterv tartalmazta a gyakorlati munkavédelmi szabályokat. A munkatervnek megfelelően a palatetőt szakaszosan bontották, majd a födémre szigetelőanyagot és arra acél trapézlemez borítást helyeztek el. Az új héjazattal a tetőn lévő bevilágítószalagokat lefedték.

[3] A munkavégzés előtt név1 gyakorlati munkavédelmi oktatást, név2, a megrendelő munkavédelmi technikus általános munkavédelmi oktatást tartott. név3 csoportvezető a helyszínen figyelmeztette a munkavállalókat a munkavégzés veszélyeire és a betartandó szabályokra. név1 és név3 is felhívta a figyelmet arra, hogy a bevilágítószalag területére rálépni, arra rakodni, azt terhelni tilos, és a leesés veszélye miatt a bevilágítószalag szélétől legalább 3 méter távolságot kell tartani. Mivel a bevilágítószalag acél trapézlemezekkel történő lefedése során a közvetlen munkavégzési helyen a leesés elleni kollektív védelem (osb palló korláttal) kiépítése nem volt lehetséges, a leesés elleni védelmet ezzel a munkaszervezési intézkedéssel biztosította a munkáltató. A tetőn az adott munkavégzési szakasz területét jelzőszalaggal

jelölték ki. Ahol az új héjazat a helyére került, ott a trapézlemez borításon, egyébként a bevilágításáv felett elhelyezett osz pallóból készített átjárón lehetett közlekedni.

[4] Az egyes munkavállalók a tetőfedés során ugyanazt a tevékenységsort végezték, az I. rendű felperes feladata az volt, hogy egy munkatársával az acél trapézlemezeket a két végükön megfogva a kijelölt közlekedési útvonalon (a bevilágításáv két oldalán, attól legalább 3-3 méter távolságot tartva) az előzőleg lecsavarozott lemez mellé mozgassa. A lemez közepénél egy munkavállaló (név4) és a két végén egy-egy munkavállaló az üvegyapot-paplant terítette, majd a lemezeket a tető alsó szerkezetéhez csavarozta. A szigetelőanyagot úgy kellett leteríteni, hogy a bevilágító sáv alsó sárga hullámlemez fedése a tető más részeitől megkülönböztethető módon szabadon maradjon. A munkavállalók a kijelölt munkavégzési helyüket csak a brigádvezető engedélyével hagyhatták el.

[5] 2021. július 27-én munkavégzés közben az I. rendű felperes a munkavégzési helyét elhagyta, ismeretlen okból elindult a vele szemben lévő munkatársa, név5 felé. Nem a közlekedésre kijelölt útvonalon haladt, hanem a bevilágítására lépett, amely beszakadt, és emiatt az I. rendű felperes a raktárcsarnok padlójára zuhanva maradandó fogyatékkal járó súlyos sérüléseket szenvedett.

[6] A Baranya Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya munkavédelmi bírság megfizetésére kötelezte az alperest egyebek mellett amiatt, hogy a közlekedéshez leesés elleni kollektív védelmet nem épített ki, leesés elleni egyéni védőeszközt nem biztosított, nem gondoskodott arról, hogy minden munkavállaló érvényes munkaköri alkalmassági vizsgálattal végezzen munkát.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

[7] A felperesek módosított keresetükben az I. rendű felperes részére több különböző címen felmerült 4.046.383 forint kártérítés és havi 249.450 forint kártérítési járadék, 30.000.000 forint sérelemdíj; a II. rendű felperes (az I. rendű felperes házastársa) részére 12.000.0000 forint sérelemdíj, míg a III. rendű felperes (az I. rendű felperes gyermeke) részére 4.000.000 forint sérelemdíj és ezen összegek késedelmi kamata megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

[8] A felperesek keresetüket a munkáltató munkavédelmi mulasztására alapították, mivel nem gondoskodott a balesetveszélyes hely lefedéséről, a leesés elleni egyéni védőeszközök használatához szükséges kikötési pontok kialakításáról, és az I. rendű felperesnek érvényes orvosi alkalmassági vizsgálata sem volt.

[9] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperesek perköltségben való marasztalására irányult. Elsődlegesen a munkavállaló kizárólagos elháríthatatlan magatartására hivatkozott, másodlagosan pedig kármegosztás alkalmazását kérte azt állítva, hogy az I. rendű felperes vétkes magatartása 50% mértékben hozzájárult a kár bekövetkezéséhez. Álláspontja szerint a munkavédelmi szabályoknak megfelelően járt el, a baleset azért következett be, mert az I. rendű felperes a munkáltatói utasításokat megszegte.

[10] Az alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[11] A Szekszárdi Törvényszék a 31.M.70.008/2023/64. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Egyetemlegesen kötelezte a felpereseket 2 420 000 forint perköltség és a beavatkozónak 2 226 755 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy az eljárási illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

[12] Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felperesek név¹ munkavédelmi tanácsadó tanúvallomásaival szemben nem tudták bizonyítani azt az állításukat, hogy a munkaterv utólagosan készült. Miután a szakértőnek van adatbeszerzési lehetősége, a munkaterv szakértői felhívás alapján történt rendelkezésre bocsátása nem minősül utólagos bizonyításnak. Az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy a tanúk a munkavégzés menetét és a munkavédelmi szabályokat a munkaterv becsatolását megelőző meghallgatásuk során a munkatervben foglaltaknak megfelelően írták le, ami alátámasztja, hogy a gyakorlati munkavédelmi oktatás valóban a munkaterv alapján történt. A csatolt fényképfelvételek igazolták a munkaterület jelzőszalaggal történt kijelölését, és azt, hogy a bevilágításávot üveggyapotfedés nélkül hagyták. A munkavédelmi oktatás megtörténtét (a kijelölt útvonalon történő közlekedés előírását, és a bevilágításávra lépés tilalmát) a tanúvallomások maradéktalanul alátámasztották. Arra nézve, hogy a 3 méteres védőtávolság az I. rendű felperes esetében biztosított volt-e, a tanúk közül kizárólag név⁴ tett nemleges tartalmú tanúvallomást, ami azonban ellentétben állt a baleset után, a baleset kivizsgálásakor tett nyilatkozatával, ezért az elsőfokú bíróság ez utóbbi, az eseményekhez közeli időben tett és az egyéb bizonyítékokkal összhangban álló nyilatkozatát tekintette irányadónak.

[13] Az elsőfokú bíróság a munkavédelmi szakértő aggálytalannak tekintett véleménye alapján megállapította, hogy a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 44. §-ában foglalt munkavédelmi intézkedések a perbeli esetben megvalósultak: az alperes munkaszervezési intézkedésekkel váltotta ki a leesés elleni kollektív és egyéni védelmet, mely rendelkezése munkavédelmi szempontból megfelelő volt. Nem kifogásolható, hogy a tető héjalási munkával érintett síkját jelölték ki jelzőszalaggal, mivel a leesés elleni védelmet nem biztosító jelzőkorlát funkcióját a jelzőszalag is biztosítja. Az elsőfokú bíróság szakértői véleményt figyelembe vevő álláspontja szerint a felperesek a munkavédelmi hatóság határozatának indokolásából kiindulva, az építési munkahelyeken és az építési munkafolyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 4. számú melléklete III. rész 5.8. pontjában foglalt rendelkezés alapján tévesen vonták le azt a következtetést, hogy a bevilágításávtól számított 2 méteres határvonalra kellett volna jelzőkorlátot helyezni. A felhívott szabály arra az esetre vonatkozik, amikor a felülvilágító felett folyik a munka; elsősorban rögzített biztonsági megoldást ír elő annak érdekében, hogy a felülvilágító feletti munkavégzés munkavédelmi feltételei biztosítottak legyenek, míg a perbeli esetben a munkavégzés előírás szerint a felülvilágítótól 3 méter távolságban történt. A bevilágításáv alsó sárga hullámlemez fedése mindvégig szabad és jól látható volt, lefedése azért nem volt lehetséges, mivel éppen a bizonytalan terhelhetőségű felület lefedése folyt, a kikötési pontokhoz rögzített heveder viselése pedig akadályozhatta volna a munkavállalókat a szabályos és biztonságos munkavégzésben, az acél trapézlemezek elakadhattak volna a kötélzetben. Megfelelő munkaszervezési intézkedés volt az is, hogy a munkavállalók mindig ugyanazt a feladatsort végezték, és a bevilágításáv szélétől 3 méter távolságot voltak kötelesek tartani, azt megközelíteniük tilos volt.

[14] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint abból a körülményből, hogy az alperest a munkavédelmi hatóság a munkavédelmi szabályok betartásának elmulasztása miatt munkavédelmi bírsággal sújtotta, nem következik, hogy az alperest az I. rendű felperest ért

balesetért felelősség terheli, mert a munkaügyi hatóság határozata részben téves jogértelmezésen alapul, másrészt az ott rögzített hiányosságok (az I. rendű felperes munkaköri alkalmassági vizsgálatának kismértékben lejárt volta, illetve az egyéni védőeszközök nyilvántartásának hiánya) nem hozhatók közvetlen ok-okozati összefüggésbe a felperest ért balesettel, és hasonló okból irrelevánsak név4 munkavégzésének körülményei is.

[15] Az elsőfokú bíróság szerint az I. rendű felperes tisztában volt a munkavédelmi szabályokkal, saját elhatározásából indult el a tetőn át a bevilágítására lépve, ezért a baleset kizárólag az ő elháríthatatlan magatartása miatt következett be. Ez a magatartása a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. §-ának (1) bekezdésében írt felelősség alóli munkáltatói mentesülést eredményezett az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerint.

[16] A felperesek fellebbezése alapján eljáró Pécsi Ítéltábla az Mf.I.30.010/2025/9. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította az alperes sérelemdíj iránti, valamint 70 (hetven) százalék mértékű kártérítési felelősségét az I. rendű felperest 2021. július 27-én ért üzemi baleset folytán az I. rendű felperesnek okozott károkért és a felpereseknek okozott nem vagyoni sérelmekért. Mellőzte a felperesek elsőfokú perköltségben való marasztalására, az állam által előlegezett költségre és a meg nem fizetett illetékre vonatkozó rendelkezést. Megállapította, hogy a másodfokú eljárásban az I. rendű felperesnek 1 312 000 forint, a II. rendű felperesnek 560 000 forint, a III. rendű felperesnek 200 000 forint, az alperesnek 800 000 forint, a beavatkozónak 635 000 forint költsége merült fel. A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összegét 2 500 000 forintban állapította meg.

[17] A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában elsődlegesen a szakvélemény elkészítéséhez, az alperes által benyújtott munkaterv bizonyítékként való felhasználhatóságáról döntött. Álláspontja az volt, hogy a bizonyítás szabályait a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) határozza meg, így annak 220. §-a tartalmazza a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően előterjeszthető bizonyítási indítványok szabályait. Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) rendelkezései az eljárásjogi szabályokat nem írhatják felül, ezért a szakértői vélemény elkészítéséhez becsatolt munkatervet a Pp. 220. § (7) bekezdése alapján figyelmen kívül kellett hagyni. Érvelése szerint azonban ennek a kérdésnek az ügy érdemi elbírálására nem volt kihatása, mivel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a bizonyítás egyéb adatai a munkaterv tartalmával összhangban voltak.

[18] Az érdemi vizsgálat keretében rámutatott arra, hogy a szakértelemmel nem rendelkező bíróság elsősorban a perben beszerzett szakvélemény koherenciáját, a levont következtetéseknek a per egyéb adataival, valamint a logika szabályaival való összhangját vizsgálja. Rögzítette, hogy a szakértői vélemény nem terjedhet ki jogkérdésre, mert a jogszabályok értelmezése végső soron a bíróság feladata.

[19] Az Mvt. 2. § (2) bekezdése, 28. § (1) bekezdése, 44. § (1) bekezdés a R. 4. számú mellékletének III.5. pontja és annak 1., 2., valamint 3. alpontjai felhívását követően arra a következtetésre jutott, hogy a védelem kizárólag munkaszervezési intézkedésekkel nem volt biztosítható. A munkaszervezési intézkedések önmagukban azért sem eredményezhetnek elegendő biztonságot, mert a munkáltató nem alapozhatja a védelmet a munkavállalók utasításkövető magatartására. Figyelmetlenség vagy akár a munkafegyelem átmeneti megbomlása ugyanis előfordulhat a munkavállalók hibázásának lehetőségével, ezért a fellebbezési ellenkérelemben írt hivatkozással ellentétben a munkavédelem kialakítása során bizonyos mértékig számolni kell ezzel, amelyet az alperes által készített kockázatértékelés is tartalmazott.

[20] Álláspontja szerint a kollektív védelemre vonatkozó általános előírásokat konkretizáló R. mellékletének III.5.6. és III.5.8. pontjaiból következően amennyiben az I.

rendű felperesnek a szintkülönbség szélétől 2 m-nél távolabb kellett a munkát végeznie, egyéb védelmi megoldás hiányában az acél trapézlemezzel aktuálisan még le nem fedett bevilágításáv két oldalán jelzőkorlát elhelyezése, attól 2-2 méter távolságban elengedhetetlen lett volna. A szintkülönbség szélének kétséget kizáróan a bevilágításáv szélét kell tekinteni, mert itt állt fenn a leesés veszélye. A jelzőkorlát jelentősége az lett volna, hogy annak észlelése minden valószínűség szerint felkeltette volna a szintkülönbség széle felé elinduló vagy elindulni szándékozó I. rendű felperes kihagyó figyelmét, emlékeztetve őt a veszélyre. A munkaterület kijelölésére elhelyezett jelzőszalag nem a kétméteres határvonalra állított jelzőkorlát, amiből következően a jogszabályi követelményt nem elégítette ki.

[21] Rámutatott arra is, hogy amennyiben a munkáltató úgy ítélte meg, hogy a leesés elleni védelmet nem tudja kielégítően biztosítani az R. melléklete III. fejezet 5. pontjában foglaltak szerint, akkor a munkát csak munkaöv, biztonsági hevederzet, illetve zuhanásgátló használatával végeztethette volna.

[22] A másodfokú bíróság levont következtetése szerint az alperes ezért az Mt. 166. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az I. rendű felperesnek a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárát, mivel az Mt. 166. § (2) bekezdés a) és b) pontjai szerinti kimentési okok egyike sem állt fenn.

[23] A kármegosztást szabályozó Mt. 167. § (2) bekezdésének alkalmazását vizsgálva rögzítette, hogy a bizonyítási eljárás adatai szerint a helyszíni munkavédelmi oktatás sarokpontja a bevilágításáv terhelhetőségének hiánya volt. Az I. rendű felperes a többszöri, hangsúlyozott felhívás ellenére – feltehetőleg figyelmetlenségből – a számára kijelölt munkavégzési helyet elhagyva a bevilágításávra rálépett, ami a baleset közvetlen kiváltó oka volt.

[24] A másodfokú bíróság a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény indokolásának III.4. pontja a következetes ítélkezési gyakorlat szerint (BH2023.42.) megállapította, hogy az objektív felelősséggel rendelkező munkáltató munkavédelmi szabályszegése, vagyis a baleset bekövetkezésében kimutatható vétkes magatartása súlyosabban minősül az I. rendű felperes vétkes magatartásánál. A munkáltató objektív felelősségén túl fennálló vétkessége mellett a felperes vétkes közrehatása a baleset bekövetkezésében így kisebb súlyúnak tekinthető. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az alperesre terhesebben 70-30 százalék mértékű kármegosztási arányt talált alkalmazhatónak. Rögzítette, hogy a személyiségi jogok oszthatatlanságából következően a sérelemdíj vonatkozásában kármegosztásnak nincs helye, a közrehatás tényét az összecszerűség meghatározása körében kell figyelembe venni.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

[25] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek perköltségben történő marasztalását kérte.

[26] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésével négy bizonyított tény a tényállás megállapítása során kirívóan okszerűtlenül mérlegelt.

[27] A másodfokú bíróság által megállapított tényállással szemben ugyanis az alperes kifejezett, az Mvt. 44. §-a szerinti szervezeti intézkedésének minősülő munkáltatói utasítása volt, hogy a munkavállalók a tetőn csak az alperes által kijelölt közlekedési útvonalon vagy közlekedési zónában közlekedhetnek, az ettől való eltérés tilalmazott volt. Másodlagosan utalt arra, hogy a technológiai munkáltatói utasítás szerint az I. rendű felperesnek a bevilágító sávtól több mint 3 méterre lévő munkavégzése során nem kellett a bizonytalan terhelhetőségű bevilágító sávot megközelíteni vagy felette áthaladni, amely szintén a leesés elleni védelmet biztosító munkaszervezési intézkedésnek minősült. Harmadlagos hivatkozása szerint az I. rendű felperes a munkavégzést megelőzően elméleti és gyakorlati munkavédelmi oktatást kapott, annak tartalmát megértette és a baleset bekövetkezése előtt szabályszerűen alkalmazta is. Negyedlegesen pedig a becsatolt helyszínrajzra utalással bizonyítottan azt állította, hogy az I. rendű felperestől a tetőn 2 lépésnyi távolságra a bevilágító sávon keresztben egy új acél trapézlemez mellett elhelyezett teherbíró OSB padló volt, ezen túlmenően pedig 2 lépésnyi távolságra szintén ott volt mellette a bevilágítót is fedő teherbíró, egybefüggő, új acél trapézlemezzel borított tető. Az I. rendű felperesnek ugyanakkor ezek egyikén sem kellett áthaladnia vagy a bevilágító sávot 3 méteren belül megközelítenie. A baleset akként következett be, hogy az I. rendű felperes ismeretlen okból elindult, kikerülve a megnevezett három, tőle 1-2 lépéstávolságban lévő teherbíró felületet és 3 métert haladva a törékeny, bizonytalan terhelhetőségű bevilágítóra lépett, amelyet sárga üveggypot paplannal borítottak be.

[28] A másodfokú bíróság a fenti tények figyelmen kívül hagyásával a bizonyítékokat okszerűtlenül és logikátlanul értékelve tévesen vonta le azt a következtetést, hogy a jelzőkorláttal a baleset megelőzhető lett volna, mert a baleset közvetlen oka a felperes utasításellenes, figyelmetlen, tiltott mozgással megvalósuló magatartása volt. A munkáltató munkavédelmi szabályszegést nem követett el, mert a munkavédelmi szervezési intézkedések meghozatala során az Mvt. 28. §. (1) bekezdése, 44. §. (1) bekezdése, és 48. §-a szerint járt el. Az Mvt. 44. §-a lehetővé teszi, hogy a munkáltató kiválassza az egyes munkafázisokban rejlő veszélyforrások elleni hatásos védelem módját, amelynek korlátját csak azok hatékonysága képezi.

[29] Az alperes sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a 7. és 8. szám alatt becsatolt fényképeket, amelyekből megállapítható, hogy amennyiben a bevilágító sávtól 2-2- méter távolságban jelzőkorlátot helyeztek volna el, az fizikai akadályát képezte volna a stabil járófelületet jelentő 9 méter hosszú acél trapézlemez elhelyezésének.

[30] Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság az Mvt. 54. §. (8) bekezdése alapján munkabiztonsági szaktevékenységnek, ezért szakértői kompetenciába tartozó kérdésben szakismeret hiányában foglalt állást, a szakvéleménytől a Pp. 300. § -ának megsértésével tért el. A szakvélemény a baleset bekövetkezésének közvetlen elsődleges okaként a technológiai fegyelem be nem tartását, az I. rendű felperes fegyelmezetlenségét határozta meg. Rögzítette azt is, hogy a munkavállaló szándékos vagy gondatlan szabályszegő magatartásának megakadályozására a munkáltatónak nincs törvényes lehetősége, mivel akár az egyéni védőeszköz vagy akár a kollektív védőberendezések vagy szervezési intézkedések csak és kizárólag rendeltetésszerű alkalmazás és a technológia betartása mellett nyújtanak kielégítő, azaz minimális kockázatot. A szakvélemény szerint az alperes is szegett munkavédelmi szabályt, ugyanakkor szabályszegése nem volt a baleset bekövetkezésével közvetlen okozati összefüggésben.

[31] A szakvélemény kitért arra is, hogy – a jogerős közbenső ítéletben foglaltakkal szemben – a jelzőkorlát leesés elleni védelmet nem biztosít, hanem a veszélyes területet jelöli ki, míg a testheveder – amely kikötési pontok hiányában nem volt kialakítható – hamis biztonságérzetet biztosított volna. A szakértő utalt arra is, hogy a perbeli esetben a

munkavégzés nem a felülvilágító ablakon, hanem attól 3 méter távolságban történt, ezért az együttes rendeletben foglalt előírást nem kellett alkalmazni.

[32] A jogerős közbenső ítélet nyomatékka hivatkozik a munkavállalók esetleges fegyelmezetlenségére, figyelmetlenségére, amit ugyanakkor – az indokolásban foglaltakkal szemben – az alperes kockázatértékelése, mint kockázati tényezőt nem tartalmazott.

[33] Alperes álláspontja szerint a közbenső ítélet [34] és [35] pontjából idézett megállapítás sérti az Mt. 52. §. (1) bekezdés c) pontjában, az Mvt. 6. §-ában, az Mvt. 60. § (1) bekezdés d) és e) pontjában, valamint (3) bekezdésében és az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontjában írt jogszabályokat is.

[34] A jogerős közbenső ítélet az alperes szabályszegő magatartását a jelzőkorlát, illetőleg az egyéni védőeszköz hiányára alapította, ugyanakkor nem vette figyelembe a becsatolt fényképfelvételeket és helyszínrajzot, amely az egyes munkavállalók helyét jelölte be a baleset bekövetkezésekor. A hivatkozott bizonyíték alátámasztják, hogy a jelzőkorlát elhelyezésére nem volt lehetőség. A leesés elleni védelmet biztosító munkavédelmi szervezési intézkedések a munkavállalók, így az I. rendű felperes számára is kötelezően betartandó technológiai munkáltatói utasítások voltak, amely szerint a bevilágító sávától 3 méteres távolságban jelölte ki a munkáltató a munkaterületet, ezt a munkavégzési helyet csak a munkavezető engedélyével vagy utasítására lehetett elhagyni. Az utasítás kifejezetten tilalmazta a bizonytalan terhelhetőségű bevilágító sávra történő rálépést, kizárólag a kijelölt közlekedési útvonalon, illetve közlekedési zónákban volt szabad közlekedni. Az alperes a kollektív műszaki védelmet a bizonytalan terhelhetőségű bevilágító sávra merőlegesen lefektetett OSB pallóval biztosította. A perbeli esetben az I. rendű felperes számára kijelölt építési munkahely a bevilágító sáv szélétől több mint 3 méteres távolságban volt, tehát nem a tető, illetve a bevilágító sáv szélétől 2 méteren belülre esett, ezért az egyéni védőeszköz biztosítása nem volt szükséges.

[35] Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság közbenső ítéletében jogszabálysértően alkalmazta a balesetért fennálló felelősség kérdésében a peres felek közötti kármegosztást is. Az I. rendű felperest tevőlegesen, súlyos gondatlan, alperes által a munkautasításban meghatározott munkavégzési folyamaton kívüli, több munkautasítást is megszegő, figyelmetlen, az Mvt. 6. §-ába, 60. § (1) bekezdés d) és e) pontjába, az Mt. 52. §. (1) bekezdés c) pontjába ütköző magatartásával kizárólag saját maga idézte elő a balesetet, szemben a másodfokú bíróság által jogsértően megállapított 30%-os felelősséggel. Mindezt a szakértői vélemény is alátámasztotta, amely szerint a baleset bekövetkezésének közvetlen elsődleges oka a felperes technológiai fegyelem nem betartása és fegyelmezetlensége volt.

A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását és az alperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérték.

[36] Az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó biztosító csatlakozott az alperes felülvizsgálati kérelméhez.

A Kúria döntése és jogi indokai

[37] Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozatlan.

[38] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet

jogsabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[39] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerint lefolytatható rendkívüli perorvoslat, amelynek során a Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben eltérő voltát.

[40] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében és a megelőző eljárás során is következetesen azt állította, hogy az adott munkavégzési helyen a munkavállalók biztonságos munkavégzését munkaszervezési intézkedésekkel biztosította, a kollektív védelmet szolgáló védőkorlát elhelyezésére nem volt lehetőség, az egyéni védőeszköz – így hevederzet – biztosítására pedig a 2 m-es szabály hiányában nem volt szükség. Állítása szerint az I. rendű felperes magatartása ellenőrzési körén kívül eső körülménynek minősült, amely a balesetnek kizárólagos és elháríthatatlan oka volt, így felelősség nem terheli.

[41] Az Mt. 166. § (1) bekezdése szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt. Az Mt. 166. § (2) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy

b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[42] Az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a munkavállaló magatartása az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontja alapján ellenőrzési körén kívüli körülménynek minősül.

[43] A munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI.25.) KMK vélemény (a továbbiakban: KMK vélemény) II.2. pontja szerint a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a feladatainak ellátása, az ezzel összefüggő személyi magatartás, a munka megszervezése; a termeléshez (munkavégzéshez) szükséges anyag, felszerelés, berendezés, energia tulajdonsága, állapota, mozgatása, működése, általában a termelés kockázata.

Általában a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a telephelyen (székhelyen, stb.) kívül végzett munka kijelölt, körülhatárolt helyszíne, ideértve annak adottságait; a munkavégzés tárgyául szolgáló dolog, növény, állat, talaj, valamint a munkáltató által üzemben tartott, vagy ténylegesen használt járművel, annak a munkáltató által megbízott vezetője magatartásával, mulasztásával összefüggő körülmény. A közlekedéssel összefüggő – előbbieken kívüli – körülmények általában nem tartoznak a munkáltató ellenőrzési körébe.

[44] Az alperes álláspontjával szemben az Mt. 166. § (1) bekezdésének törvényi tényállási elemei, valamint az ellenőrzési kör fennállása a perben bizonyításra kerültek. A perbeli baleset az alperes által irányított munkavégzés során, munkaidőben, az I. rendű felperes munkakörébe tartozó feladatellátása során következett be, így az alperes ellenőrzési körön kívül eső körülményt állító érvelése minden alapot nélkülöz, az elsőfokú bíróság sem azért, hanem az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontjára hivatkozva utasította el a felperesek keresetét, amit az alperes és a beavatkozó fellebbezéssel nem támadott, így a felülvizsgálati eljárásban csak az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kimentési ok volt vizsgálható.

[45] Az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerinti mentesülés érdekében a perben az alperesnek azt kellett igazolni, hogy a kárt kizárólag a munkavállaló maga okozta, és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a kár bekövetkezése nem kizárólag a

munkavállaló magatartására vezethető vissza, a munkáltató a felelősség alól nem mentesülhet (KMK vélemény II.5. pont).

[46] A KMK vélemény e ponthoz fűzött indokolása szerint a munkavállaló kizárólagos és egyben elháríthatatlan magatartása a törvény kifejezett rendelkezése hiányában vétkességére tekintet nélkül fennállhat. Vizsgálni kell azonban az eset összes körülményeit, mivel e mentesülési feltétel fennállása akkor állapítható meg, ha a munkáltató bizonyítása sikeres arról, hogy a kár keletkezésében egyéb ok nem hatott közre.

[47] A baleset körülményeinek feltárása érdekében az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, ugyanakkor a szakértői vélemény egyoldalú és kizárólagos elfogadásával szemben azt a perben rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal nem vetette össze, ezért – a jogerős közbenső ítélet helytálló következtetése szerint – jogszabálysértő döntést hozott.

[48] A másodfokú bíróság – az elsőfokú bírósággal szemben – helytállóan mutatott rá arra, hogy a szakértőnek a véleményét a hatályos jogszabályok előírásából kiindulva kell elkészítenie, ugyanakkor a jogszabályok értelmezése minden esetben a bíróság feladata.

[49] A felek álláspontjának eltérése alapvetően abból adódott, hogy az adott munkavégzés során a munkaszervezési intézkedések mellett szükség volt-e az alperes részéről további kollektív, vagy egyéni védelemre, vagyis a világítóablak védőkorláttal való elkerítésére és/vagy egyéni hevederzet használatára. Az alperes e körben a további védelem munkavégzést akadályozó voltára és arra hivatkozott, hogy a tető dőlésszöge, a tető szélétől több mint 2 méterre történő munkavégzés a további védelmi eszközök alkalmazását nem tette szükségessé, így vétkessége nem állapítható meg. Ezen álláspontot ugyanakkor a perben rendelkezésre álló több bizonyíték cáfolja.

[50] Nem vitatott, hogy a baleset bekövetkezését követően a Baranya Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya a BAN/01/002351-24/2021 számú határozatának első pontjában arra kötelezte az alperest, hogy a 2 méter feletti munkaszinteken történő munkavégzéshez, közlekedéshez leesés elleni kollektív védelmet kell kiépíteni, vagy a munkavállalók részére leesés elleni védőeszközt kell biztosítani. Az alperes a közigazgatási határozattal szemben jogorvoslati kérelmet nem terjesztett elő, annak megállapítását elfogadta, a kiszabott bírságot megfizette.

[51] Az alperes által a perben A/9/3. szám alatt csatolt, az adott munkavégzési helyre elkészített kockázatértékelése a „Magasban végzett munka” cím alatt a következőket tartalmazza: „A 2 méter feletti munkavégzési helyek esetén, leesés elleni védelemről kell gondoskodni. (Védőkorlát, állvány, zuhanás gátló eszközök hozzá illő testhevederrel, méretezett kikötési ponttal). ... A Kollektív védelmet (állvány, személyemelő, védőkorlát, védőháló) kell előnyben le kell fedni. részesíteni. Ha a munkálatok nem teszik lehetővé a kollektív védelem kiépítését, akkor kell az egyéni védőeszközt (zuhanás gátló eszközök hozzá illő testhevederrel, méretezett kikötési ponttal) kiadni. A kockázatot súlyosbíthatja a gyakorlatlanság, a fegyelmetlen munkavégzés, a munkaeszköz használata, a magasban végzett anyagmozgatás (különös tekintettel erős szél esetén) illetve a bontási tevékenység miatt fellépő instabil felületek és a szabadon hagyott födém áttörések, bevilágító ablakok, aknák. ...A födémáttöréseket, bevilágító aknákat... megfelelő teherbírású módon, rögzítve le kell fedni.”

[52] A fenti kockázatértékelés teljes mértékben összhangban áll a jogerős közbenső ítéletben idézett R. 4. számú melléklete III.5. és III. 5.8. pontjaival, amelyek a 2 méter magasságot meghaladó munkavégzés esetére méretezett és megfelelően rögzített lefedést, vagy 1 méter magas, háromsoros, 0,3 méternél nem nagyobb osztásközü, lábdeszékával, középdeszkával, valamint korláttal, illetve ezekkel egyenértékű védelmet nyújtó megoldással

biztosítható. Helytállóan utalt arra a másodfokú bíróság, hogy a védőkorlát helyett a védőszalag biztosítása nem szolgálta megfelelően a munkavállalók védelmét, hiszen az nem képezte fizikai akadályát annak, hogy a munkavállaló a tilalmazott sávba lépjen, azt egy esetleges háttal történő közlekedés során nem is észlelhette.

[53] Az alperes a perben mindvégig arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperes munkavégzésének helye a tető és a bevilágítóablak szélétől több mint 2 méteres távolságra volt, amit azonban a perben meghallgatott név⁴ tanúvallomása cáfolt. A tanú nyilatkozata szerint „A bevilágítóablak nem középén volt, ennél fogva az felperes¹ 1,5-2 méterre lehetett a bevilágítóablaktól, név⁶ pedig jóval távolabb volt onnan”. A nem cáfolt vallomás alapján már a munkavégzés során szükségeszerű elhelyezkedés is indokolta volna legalább az egyéni védőeszköz használatát.

[54] A kockázatértékelés maga is kockázatként jelölte meg a fegyelmezetlen munkavégzést, amellyel szemben az alperes további kollektív, vagy egyéni védőeszközzel védekezhett volna, ugyanakkor ezt elmulasztotta.

[55] Az alperes a perben maga sem vitatta a leesést megakadályozó kikötési pontok hiányát (28. sz. jegyzőkönyv 30. (1) bekezdés). A Kúria irányadó precedens határozatai szerint (Mfv.I.10.291/2018. megjelent: BH.2019.13. és Mfv.X.10.040/2020. megjelent: BH.2020.339.) az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján a kártérítési felelősség alóli mentesüléshez két együttes feltétel szükséges, az, hogy a balesetnek egyáltalán ne legyen olyan oka, amely a munkavállaló magatartásán kívül esik és annak oka a munkáltató részéről objektíve elháríthatatlan legyen. Ha ugyanis nem kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartása okozta a kárt, vagy a kár oka egyébként nem bizonyítható, nem állapítható meg a kimentési ok bizonyítása a bizonyításra kötelezett munkáltató részéről.

[56] Mivel a fentiekből következően a baleset a fentiek szerint kollektív vagy egyéni védelemmel elhárítható lett volna, az alperes az I. rendű felperes kizárólagos magatartására hivatkozva az objektív felelősség alól nem mentesülhetett.

[57] E körben az alperes alaptalanul hivatkozott a tényállás hiányos megállapítására és a bizonyítékok okszerűtlen értékelésére is.

[58] A Kúria nem kíván eltérni a töretlen és egységes ítélkezési gyakorlattól abban a jogkérdésben, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének és mérlegelésének nincs helye, ezért önmagában nem állapítható meg a jogszabálysértés, ha a kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A jogszabálysértést a mérlegelési hiba akkor valósítja meg, felülmérlegelésre csak akkor van lehetőség, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen nyilvánvalóan iratellenes, vagy ellentétes a logika alapvető szabályaival (Pfv.V.20.430/2022/6., Pfv.IV.21.281/2022/5., Pfv.V.20.810/2022/5.). Lényeges, hogy a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna (Kúria Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH2013. 119.), az minősíthető okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.V.20.796/2022/6., Pfv.I.20.507/2022/5., Pfv.IV.20.848/2022/5., Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH2013. 119.).

[59] Jelen esetben az alperes és a beavatkozó által előadott indokok nem vezettek a jogerős ítélet hatályon kívül helyezéséhez, mert a rendelkezésre álló iratok alapján kizárólag egyfajta, a jogerős ítélettől eltérő, az alperes által előadott következtetés levonására nem volt lehetőség, a jogerős közbenső ítéletben megállapított tényállás nem iratellenes, a rendelkezésre álló iratokkal összhangban áll.

[60] A munkáltató a munkavállaló teljes kárát köteles megtéríteni. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból

származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget (Mt. 167. § (1) és (2) bekezdés).

[61] Evvel összefüggésben a KMK vélemény III. 4. pontja megfogalmazza, hogy a munkáltató nem felel azért a kárért, amely a munkavállaló vétkes magatartásának (közrehatásának) következménye. A kármegosztás arányát a munkáltató vétkesség nélküli felelőssége mellett is megállapítható vétkessége és a munkavállaló vétkességének aránya határozza meg. A munkavállaló terhére csak az ő vétkes magatartásával összefüggő kár értékelhető. Az ezen ponthoz fűzött indokolás szerint a fenntartandó ítélkezési gyakorlat a kármegosztás arányának kialakításakor a munkáltató vétkesség nélküli felelősségét értékeli kiinduló pontként, ennek nyomatakát fokozza a munkáltató vétkessége; ezeket kell egybevetni a munkavállaló vétkes közrehatásával.

[62] A felülvizsgálati érveléssel szemben a másodfokú bíróság helytállóan utalt arra is, hogy az Mt. 167. § (1) bekezdésében szabályozott kármegosztás során figyelemmel kell lenni arra, hogy a károkozásért a munkáltató objektív felelősséggel tartozik, ezért az ezen túl fennálló vétkessége mellett a baleset bekövetkezésébe történő munkavállalói közrehatás kisebb súllyal értékelhető. Az alperes a saját kockázatértékelésében foglaltakkal szemben nem írta elő és nem követelte meg a munkavállalók kollektív, illetve egyéni védőeszköz használatát, ezért vétkes magatartást tanúsított. Vétkessége – a kiindulási alapként szolgáló objektív felelőssége alapján – a kármegosztás során nagyobb súllyal értékelendő, ezért a jogerős közbenső ítéletben megállapított 70-30 százalékos kármegosztás nem tekinthető kirívóan okszerűtlennek, az nem sértette sem az Mt. 167. § (1) és (2) bekezdésében bekezdésében, sem pedig a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket.

[63] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[64] Az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerinti mentesülés érdekében a perben az alperesnek azt kellett igazolni, hogy a kárt kizárólag a munkavállaló maga okozta, és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a baleset a munkáltató részéről elhárítható lett volna, a munkáltató a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló objektív felelőssége alól nem mentesülhet.

Záró rész

[65] A Kúria a peres felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét és a felülvizsgálati eljárás illetékét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az eljárást folytató elsőfokú bíróság dönt.

[66] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[67] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2026. március 11.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Véghné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró